

slag til uforandret Vedtagelse i dette høje Ting, og jeg udbeder mig tillige den Gunst, at det høje Ting vil behandle dette Lovforslag med al den Hurtighed, der kan forsvares overfor Sagens Betydning. Det er nemlig af væsentlig Interesse, idet Kontrahenterne ere bundne indtil den 31. Juli, altsaa ikke ud over Juli Maaned, og det vil ogsaa være af Betydning at imødekomme vore Medkontrahenters Ønsker om, at Sagen maa blive ordnet saa hurtigt som muligt før det Tidspunkt, for at de kunne træffe de Foranstaltninger, som fra deres Side ere nødvendige.

Tolderlund: I Henhold til de Betragtninger, jeg gjorde gældende ved Finanslovens Behandling i Marts Maaned, kommer dette Lovforslag jo ikke uventet. Det viser sig nu, at det er blevet en aldeles absolut Nødvendighed, at der maa skaffes Penge til Statsmaskineriets Gang. Forholdet er som oplyst under Finanslovsbehandlingen den Gang det, at vi for Finansaaret 1908—09 paa Budgettet mødte med et Underskud paa 4 Millioner; men efter den højtærede Ministers Udtalelser maa man være forberedt paa, at der paa Regnskabet vil vise sig et Underskud paa 12—14 Millioner. Budgettet for indværende Finansaar er lagt med et Underskud paa 8,8 Mill., og desværre maa man vel ogsaa for dette Finansaar antage, at man ikke bliver staaende derved, men at man maaske paa Regnskabet kommer til et ikke uvæsentligt større Underskud. — Naar det derhos oplyses, at Kassebeholdningen, som i 1908 androg ca. 50 Mill. Kr., nu er nedgaaet til omtrent 21 Mill., hvoraf den væsentligste Del ikke er disponibel, saa ligger heri Nødvendigheden af, at der maa tilvejebringes Penge. Og efter de Udtalelser, som den højtærede Finansminister nu fremsatte, er jo en Del af Laanet fra 1901 anvendt til Aktivforøgelse, saaledes at det er ret rimeligt, at skal man rejse Penge, bør det ske ved Laan. Der er ingen Rimelighed i, at den nuværende Generation skal bære saa betydelige Byrder ved de store Anlæg, som have fundet Sted; de maa fordeles paa de efterfølgende.

I saa Henseende er der altsaa ikke noget at bemærke til, at man optager Laanet. Nu har der i det andet Ting været divergerende Meninger om Laanets Størrelse; men efter de Oplysninger, her ere fremsatte, synes disse 40 Mill. lige at være knap og nap tilstrækkelige. De synes efter den højtærede Ministers Udtalelser

akkurat at kunne strække til til at dække, hvad der skal dækkes. Dette er for det første det Beløb, hvormed Kontoen er overtrukken i Banken, og dernæst de andre Poster, som ere en Følge af de indtraadte Misærer, og endelig maa der naturligvis være en Driftskapital, som en Statshusholdning lige saa lidt som nogen anden kan undvære. Altsaa, i den Henseende er der ikke noget at bemærke.

Med Hensyn til Renten maa man vel under de nuværende Forhold sige, at den er rimelig. Som den højtærede Minister oplyste, vil den virkelige Rente blive 3,71 pCt. Den er naturligvis langt fra saa gunstig, som den var for Laanet af 1897, hvor der financieredes et 3 pCt.s Laan til en Kurs af $97\frac{1}{4}$ pCt., altsaa til en virkelig Rente, som kun var godt 3 pCt., og for Laanet af 1900 vil jo, som oplyst, den virkelige Rente andrage 3,65 pCt. Men det saa jo ikke ud til i Vinter, da vi behandlede Finansloven, at det vilde være blevet muligt at financiere til den Kurs, som nu er naaet. Det blev ogsaa fremdraget af det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal), at ihvorvel det var ret naturligt, at man gik den Vej for at skaffe Penge, var Tidspunktet sandsynligvis ikke videre gunstigt i det Øjeblik. Det blev udtalt for et Øjeblik siden af den højtærede Finansminister, at han havde haabet at kunne drage Forslag om Laan ud til Efteraaret, men at det paa Grund af de svigtende Indtægter har været nødvendigt allerede nu i den ekstraordinære Samling at fremsætte Forslag til Lov om Statslaan.

Da der imidlertid er noget delte Meninger om Laanets Størrelse og tillige andre Spørgsmaal, man kunde ønske at konferere med Ministeren om, skal jeg, skønt Laanet helst skal være ordnet inden 1ste August, dog, naar Tiden dertil kommer, foreslaa et Udvalg nedsat, for at vi kunne faa denne Konference; men det er naturligvis Meningen, at det skal være en meget hurtig Behandling.

Naar Højre gaar med til dette Forslag, har det behandlet det fuldstændig efter dets Karakter og ikke indtaget den Stilling, som en Del af Rigsdagen i sin Tid indtog, da det sidste Højreministerium forlangte et Laan paa 25 Mill. Kr. Da Lovforslaget om et Statslaan paa 25 Mill. Kr. kom frem i det andet Ting i Februar Maaned 1901, stilledes der der ret forunderlige Fordringer, Fordringer, som den daværende Finansminister ikke kunde gaa ind paa, og som havde til Følge, at Laanet blev ham nægtet. Noget saadant fore-